

Fimmtudaginn 15. september 1994.

Nr. 327/1994.

Myllan-Brauð hf.

(sjálf)

gegn

skattstjóranum í Reykjavík

(Sigrún Guðmundsdóttir hrl.)

Kærumál. Dómkvaðning matsmanna.

Dómur Hæstaréttar.

Mál þetta dæma hæstaréttardómararnir Guðrún Erlendsdóttir og Garðar Gíslason og Ingibjörg Benediktsdóttir, settur hæstaréttardómari.

Sóknaraðili hefur með heimild í c-lið 1. mgr. 143. gr. laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála skotið málinu til Hæstaréttar með kæru 4. júlí 1994, sem barst réttinum 25. sama mánaðar. Sóknaraðili krefst þess, að hinum kærða úrskurði Héraðsdóms Reykjavíkur, sem upp var kveðinn 1. júlí sl., verði hrundið og lagt verði fyrir héraðsdómara að dómkveðja matsmenn í samræmi við kröfu sóknaraðila. Þá krefst hann kærumálskostnaðar.

Varnaraðili krefst staðfestingar hins kærða úrskurðar og kærumálskostnaðar.

Með beiðni sinni um dómkvaðningu matsmanna er sóknaraðili að fara fram á mat, sem öðrum þræði mun fjalla um túlkun á laga-reglum. Með vísan til forsendna hins kærða úrskurðar er hann staðfestur.

Sóknaraðili greiði varnaraðila 30.000 krónur í kærumálskostnað.

D ó m s o r ð:

Hinn kærði úrskurður skal vera óraskaður.

Sóknaraðili, Myllan-Brauð hf., greiði varnaraðila, skattstjóranum í Reykjavík, 30.000 krónur í kærumálskostnað.

Úrskurður Héraðsdóms Reykjavíkur 1. júlí 1994.

Mál þetta var þingfest og tekið til úrskurðar 17. desember sl., eftir að lögmaður matsbeiðanda og lögfræðingur matsþola höfðu gert grein fyrir sjónarmiðum sínum.

Sá dómarafulltrúi, sem tók málið til úrskurðar, fór í leyfi um áramótin, og fékk undirrituð málið til meðferðar um miðjan janúar sl. Úrskurður var kveðinn upp 10. maí sl., og var hann kærður til Hæstaréttar Íslands. Dómur Hæstaréttar Íslands gekk 7. júní sl., þar sem hinn kærði úrskurður og meðferð málsins fyrir Héraðsdómi Reykjavíkur frá og með þinghaldi 17. desember sl. var gerð ómerk og málinu vísað heim til löglegrar meðferðar og úrskurðar að nýju.

Matsbeiðanda og matsþola var tilkynnt um þessa niðurstöðu í bréfi, dags. 16. júní sl. Málið var tekið fyrir að nýju 27. júní sl., þar sem lögmaður matsbeiðanda gerði grein fyrir sjónarmiðum sínum ásamt lögfræðingum matsþola. Að því loknu var málið tekið til úrskurðar.

Matsbeiðandi, Myllan-Brauð hf., krefst þess, að dómkvaddir verði tveir hæfir og óvilhallir matsmenn til þess að skoða og meta skattframtal Myllunnar-Brauðs hf. árið 1991 fyrir rekstrarárið 1990 ásamt ársreikningi og fylgiskjöllum með skattframtali. Skoðun og mat fari fram með hliðsjón af ákvæðum 2. mgr. 97. gr. laga nr. 75/1981 og bréfi skattstjórans í Reykjavík, dagsettu 30. ágúst 1993, þar sem skattbreyting sé boðuð. Matsbeiðandi kveður matsmönnum ætlað að láta í té rökstutt álit um það, hvort matsbeiðandi hafi látið í té í skattframtali árið 1991 fyrir rekstrarárið 1990 eða fylgigögnum þess fullnægjandi upplýsingar um þau atriði, sem tilgreind séu í matsbeiðni. Matsmönnum sé ekki ætlað að túlka ákvæði 31. gr. laga nr. 75/1981 eða 29. gr. reglugerðar nr. 245/1963. Af hálfu matsþola er því haldið fram með vísan til þess, sem hér að framan er rakið, að ljóst sé, hvað meta eigi.

Matsþoli, skattstjórinn í Reykjavík, hefur mótmælt dómkvaðningu matsmanna, þar sem óljóst sé, hvað eigi að meta, en af því, sem ráðið verði, snúi matið að túlkun lagareglu eða hvort ákveðið réttaratvik eigi undir lagaákvæði, sbr. 2. mgr. 60. gr., sbr. og 3. mgr. 46. gr. laga nr. 91/1991, sbr. einnig 3. mgr. 78. gr. sömu laga.

Matsþoli kveður matsgerð ekki hafa neina þýðingu í málinu. Álagning opinberra gjalda grundvallist á settum lagaákvæðum, hér lögum nr. 75/1981 um tekju- og eignarskatt. Í þeim lögum séu ákveðnar málskotsreglur, sem matsbeiðandi í þessu tilviki geti nýtt sér. Það hafi hann þegar gert, þar sem mál hans sé rekið fyrir yfirséðanefnd, og komi hún til með að meta, hvort lagaskilyrðum 2. mgr. 97. gr. fyrrgreindra laga hafi verið fullnægt. Því hafi dómkvaðning matsmanna enga þýðingu í þessu máli.

Um skilyrði 1. mgr. 77. gr. laga nr. 91/1991 um lögvarða hagsmuni sé ekki að ræða, sem sé skilyrði fyrir dómkvaðningu matsmanns, þótt ekki hafi verið höfð uppi krafa vegna matsatriðis í dómsmáli, ef það sé gert til að stað-

reyna kröfu eða sanna atvik að baki henni. Matsþoli þurfi ekki á dómkvaðningu matsmanns að halda til þess, þar sem skattframtöl séu tiltæk.

Matsbeiðandi ítrekar kröfu um dómkvaðningu matsmanna og mótmælir því, að óljóst sé, hvað meta eigi. Þá mótmælir matsbeiðandi, að matið muni fjalla um túlkun á lagareglu eða því, hvort ákveðið réttaratvik eigi undir lagaákvæði.

— — —

Niðurstöður.

Hér að framan hefur verið gerð grein fyrir málavöxtum og málsástæðum og lagarökum matsbeiðanda og matsþola.

Aðila greinir á um réttmæti dómkvaðningar matsmanna.

Af hálfu matsbeiðanda er krafist dómkvaðningar matsmanna til þess að meta skattframtal hans fyrir árið 1991, ársreikninga og fylgiskjöl með því fyrir rekstrarárið 1990. Hann mótmælir því, að matið muni fjalla um túlkun á lagareglu eða því, hvort ákveðið réttaratvik eigi undir lagaákvæði.

Af hálfu matsþola er því haldið fram, að matið muni fjalla um túlkun á lagareglu eða hvort ákveðið réttaratvik eigi undir lagaákvæði.

Aðilar deila annars vegar um túlkun á 31. gr. laga nr. 75/1981, sbr. 29. gr. reglugerðar nr. 246/1963, þ. e., hvað beri að telja til rekstrarkostnaðar fyrirtækis. Hins vegar deila aðilar um það, hvort matsbeiðandi hafi skilað fullnægjandi gögnum með skattframtali samkvæmt 2. mgr. 97. gr. laga nr. 75/1981 og hvort matsþoli geti beitt þeim viðurlögum, sem 106. gr. laga nr. 75/1981 kveður á um, sbr. 96. gr. laga nr. 75/1981.

Gegn mótmælum matsbeiðanda þykir matsþoli hafa sýnt fram á, að með dómkvaðningu matsmanna sé matsbeiðandi að fara fram á mat, sem muni fjalla um túlkun á lagareglum. Matsbeiðandi getur nýtt sér málskotsleið skv. skattalögum með því að kæra málið til yfirsattanefndar, sem hann hefur þegar gert. Þá á matsbeiðandi þess kost að leita til dómstóla til að fá úrlausn í máli þessu. Í báðum tilvikum mun metið verða, hvort sem það er yfirsattanefnd, sem úrskurðar í máli matsbeiðanda eða dómari og eftir atvikum sérfróðir meðdómsmenn, hvort matsþoli hefur farið að lögum við meðferð skattframtals matsbeiðanda frá árinu 1991 vegna rekstrarársins 1990. Niðurstaða málsins er því sú, að beiðni matsbeiðanda, Myllunnar-Brauðs hf., um dómkvaðningu tveggja matsmanna til að meta skattframtal fyrirtækisins árið 1991 vegna rekstrarársins 1990 ásamt meðfylgjandi ársreikningi og fylgiskjöllum er hafnað, með vísan til 2. mgr. 60. gr. laga nr. 91/1991.

Lögmaður matsbeiðanda var Ævar Guðmundsson hdl.

Lögfræðingur skattstjóra var Ingvar Rögnvaldsson.

Úrskurðinn kvað upp Halla Bachmann Ólafsdóttir, fulltrúi dómstjóra.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Kröfu matsbeiðanda, Myllunnar-Brauðs hf., um dómkvaðningu matsmanna er hafnað.
